

דוח הנחיות נגישות למרכז יום לבוגרים רב נכותי ורב תפקודי.

נס ציונה

רקע:

ישנו מבנה קיים המשמש למעון יום לילדים. הרשות מעוניינת להקצות את המבנה למרכז תעסוקתי לאנשים עם מוגבלות.

כיום המבנה אינו נגיש, אין חניה נגישה ואין דרך נגישה למבנה.

הערות להנחיות נגישות:

- 1) הדרישות לסידורי נגישות מחויבות עפ"י חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, חוק תכנון ובניה ותקנות התכנון והבניה פרק א' חלק ח"1.
- 2) יש להקפיד על ביצוע הנחיות הנגישות והטמעתן בתוכנית עבודה לביצוע בהתאם להנחיות להלן.
- 3) בשלב אכלוס המבנה – יש להתייעץ עם מורשה נגישות השירות לצורך התאמת התכנון והעיצוב הפנימי של המקום בהתאם לפרוגרמה שמתייחסת לאנשים עם מוגבלות.
- 4) לקבלת אישור אכלוס יהיה צורך באישור נגישות נוסף עבור המבנה.

לצורך הסבת המבנה הקיים למבנה תעסוקתי – מרכז יום לאנשים עם מוגבלות יש לבצע את התאמות הבאות בהתאם להנחיות:

הנחיות נגישות:

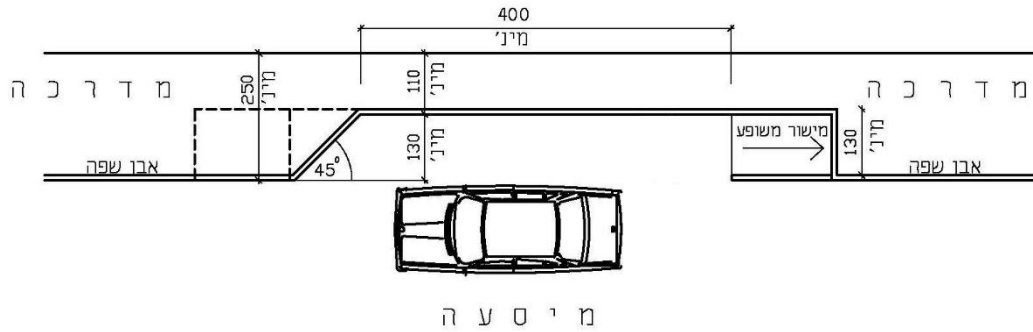
א. מקום להעלאה והורדת נוסעים:

יש לבצע מפרץ חניה מסודר הכולל מקום להעלאה והורדת נוסעים:

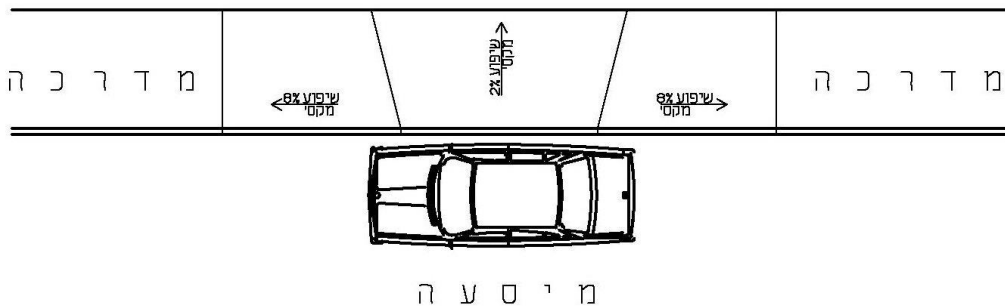
- מקום להעלאת והורדת נוסעים יהיה קרוב ככל האפשר לכניסה הנגישה לבניין.
- מפלס המקום המיועד להעלאת נוסעים ולהורדתם יהיה כמפלס הכביש.
- יש לבצע מעבר תקין ממפלס הכביש אל המדרכה באמצעות מישור משופע או ע"י הנמכת המדרכה.
- יש לסמן ולשלט כנדרש את שטח העלאה והורדת הנוסעים.

מצ"ב דוגמאות עם מידות בסנטימטרים:

דוגמא א':

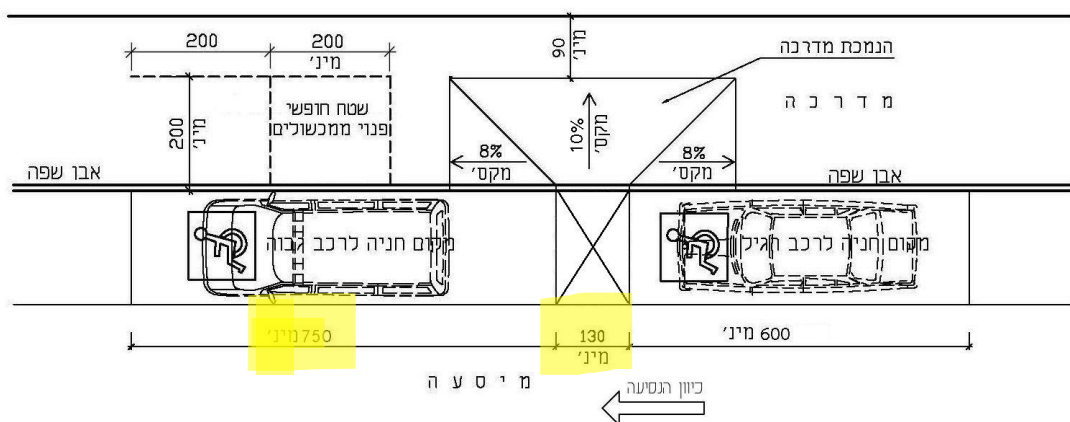
דוגמא ב':

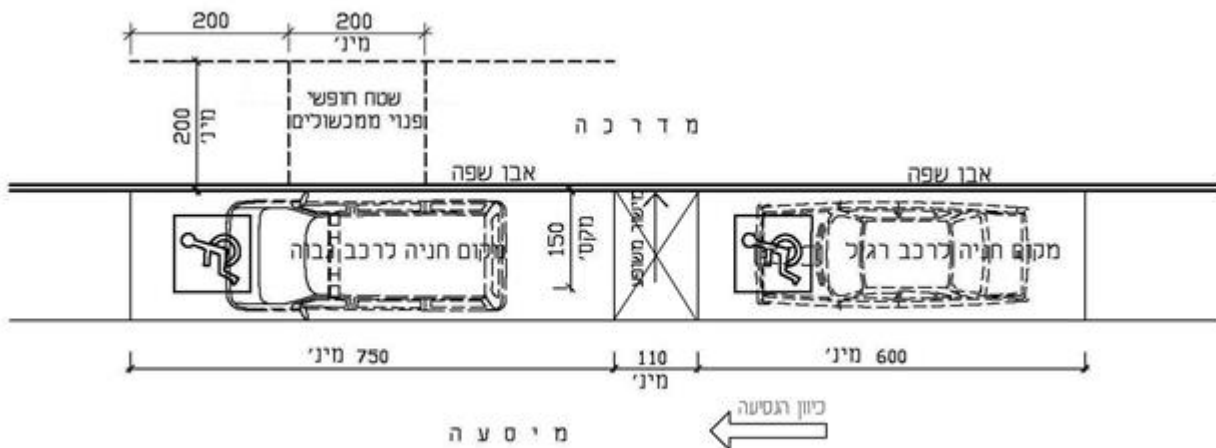
ב. חניית נכים עבור רכב גבוה:

- יש להסדיר חניה נגישה עבור רכב גבוה, מקום החניה יהיה קרוב ככל הניתן אל הכניסה למבנה.
- החניה תסומן על הכביש וכן תשולט עם תמרור המורה על חניה נגישה.
- מידות החניה: אורך החניה במקביל לתנועה יהיה 750 ס"מ לרכב גבוה, כאשר יהיה 130 ס"מ נוספים למעבר עם הנמכת מדרכה.
- החניה תמוקם קרוב ככל האפשר לכניסה אל המבנה לאורך הרחוב.
- יש להקפיד כי החניה לא תהיה בשיפוע הגדול מ 2%.

דוגמא א': חניה לרכב גבוה עם מעבר למדרכה ע"י הנמכת המדרכה

דוגמא ב': חניה לרכב גבוה עם מעבר למדרכה ע"י מישור משופע למעבר למדרכה

ג. פריצת פתח בגדר של המגרש :

- רוחה הפתח יהיה 110 ס"מ מינימום .
- יש לבצע את הפתח במקום בו הפרש הגובה בין המדרכה לבין המגרש הינו מינימאלי. בשאיפה להגיע להפרש גובה 0.

ד. דרך גישה נגישה למבנה:

- ממקום להעלאה והורדת נוסעים ומהחניה נגישה תהיה דרך נגישה עד למבנה.
- כניסה נגישה תהיה במפלס הרחוב או דרך שביל ששיפועו אינו גדול מ-5%. אם השיפוע גדול מ-5% תתוכנן הדרך ככבש בשיפוע של עד 8% בליווי מדרגות בסמוך. (יש להימנע ככל הניתן מדרך משופעת המצריכה שימוש בכבש)
- שוליו של משטח ניגוב לפני דלתות הכניסה לא יהיו מכופפים ופני השטח שלהם לא יפריעו לתנועה.

ה. פני הדרך הנגישה:

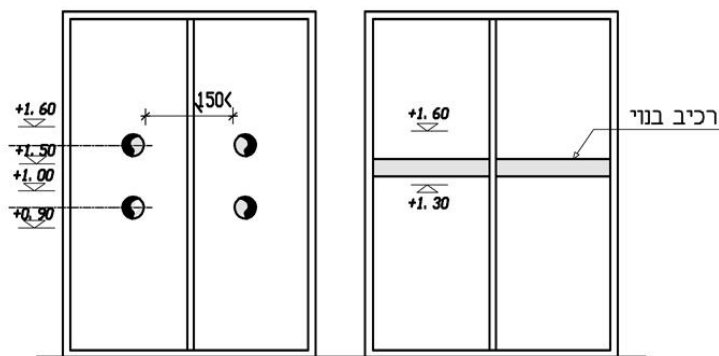
- החומר והטקסטורה של הדרך יהיו בעל מרקם המאפשר הליכה ותנועה בקלות.
- הדרך תהיה יציבה, קשיחה, קבועה ואחידה. (לא חול, דשא או חצץ)
- בעל רמת השתקפות נמוכה למניעת סנוור.
- השבילים יהיו מחומר בעל התנגדות להחלקה. (11R)
- הממשקים בפני הדרך המוגמרים יהיו ברוחב שלא יעלה על 1 ס"מ.
- במידה ויש הפרשי גובה בדרך – הם לא יהיו מעל 1 ס"מ.

1. סימן מאתר וסימן מוביל:

- לרוחב הדרך המובילה לכניסה למתחם המיועד לאנשים עם מוגבלות יהיה סימן מאתר.
- יש לבצע סימן מוביל מהכניסה למגרש עד לכניסה למבנה.
- הסימן המוביל יכול להיות מטיפוס 1, 2 או 3.

2. פתחים ודלתות:

- דלת הכניסה של המבנה תהיה ברוחב 110 ס"מ פתח אור.
- כל הפתחים במבנה יהיו ברוחב נטו של 90 ס"מ לפחות. ללא מדרגה וללא סף.
- דלתות חוץ אפשרי סף של עד 1 ס"מ.
- כוח ההפעלה הנדרש לפתיחת דלת בדרך נגישה יתאים למפורט להלן:
- א. דלת פנים, למעט דלתות אלה: דלת אש, דלת עשן ודלת למרחב מוגן - 22 ניוטון מקסי.
- ב. דלת חוץ - 30 ניוטון מקסי.
- אם כוח ההפעלה הנדרש לפתיחת דלת שאינה במצב רגיל-פתוח גדול מ-30 ניוטון, יותקן מנגנון עזר המאפשר את פתיחתה.
- דלתות וקירות שקופים יסומנו עם מדבקות עגולות בשני גוונים, בקוטר של 15 ס"מ לפחות.
- הסימון יהיה בגובה שבין 150 ל-160 ס"מ ובגובה שבין 90 ל-100 ס"מ. הסימון יכול שיהיה מרכיב בנוי או אביזר פרזול בצבע בולט לעין, המחלק את הדלת בטווח גובה 130 עד 160 ס"מ מהרצפה.

- בפתח של דלת הנפתחת אוטומטית יורכב מנגנון השהיה בקצב שבין 250-500 מ"מ לשניה.
- לפני ואחרי כל פתח יישמר משטח תפקוד במידות של 130*170 ס"מ. או 150*150 ס"מ.
- ידידות ומנעולים בדלתות יהיו בגוון מנוגד לצבע הדלת ויותקנו בגובה של 85 – 110 ס"מ מפני הרצפה. מרחק בין הידית לדלת יהיה 4 ס"מ.
- לצד הידית בדלתות ישמר מקום של 30 ס"מ.

- יינקטו אמצעים שיאפשרו זיהוי חזותי של פתחים כגון: ניגודי צבע / גוון / תאורה / מישושי או חזותי ע"ג הרצפה.

ח. אינטרקום:

- במידה ויותקן אינטרקום יש להתקין אותו בגובה שבין 90 ל-130 ס"מ.
- לחצני האינטרקום יהיו בניגוד חזותי ובניגוד מישושי לרקע עליהם מותקנים.
- מומלץ לבחור אינטרקום עם לחצנים גדולים ובולטים.

ט. מעברים / פרוזדורים:

- על המעברים להיות מוארים וברוחב פנוי של לפחות 180 ס"מ ללא מכשולים מכל סוג שהוא.
- אפשרי גם מעברים קצרים ברוחב שלא יפחת מ-130 ס"מ בקו ישר.

י. מדרגות:

- רומי המדרגות לא יהיו פתוחים או בעלי אפי מדרגה חדים.
- פני השטח המוגמרים, כולל משטחי הביניים לא יהיו בעלי עיבוד גס.
- במדרגות חוץ, יותקנו משטחי אזהרה מישושים בראש של כל גרם מדרגות במרחק של 30 ס"מ מקצה השלח העליון. רוחבם יהיה כרוחב המדרגות ועומקם 60 ס"מ.
- רוחבו של משטח האזהרה המישושי יהיו כרוחב המדרגה העליונה
- משטח האזהרה יהיה עשוי מחומר המנוגד במרקמו ובצבעו לחומר המדרג במפלס הקומה, כך שניתן יהיה לחוש בהם בכף רגל נעולה.
- בקצה כל שלח במרחק 3 ס"מ מהקצה ולאורך כל השלח יהיו פסי אזהרה ברוחב של 2.5 ס"מ לפחות שיבטיחו שקצה השלח יראה ברור לאדם היורד במדרגות.

יא. מעקים ובתי אחיזה:

- בתי אחיזה למדרגות ולמשטחי הביניים יותקנו לפי דרישות ת"י 1142 ולתקן 1918 חלק 2 וחלק 3.1 ומשני צידי המדרגות.
- בתי האחיזה יהיו בצורה עגולה 3-4 ס"מ או בצורה אחרת 3-6 ס"מ וללא פינות חדות. ויותקנו באופן קשיח, יציב ובטוח.
- בית אחיזה שאינו רציף יימשך 30 ס"מ לפחות מעבר לרום המדרגה העליונה, וימשיך את שיפועו מעבר לרום המדרגה התחתונה לאורך 30 ס"מ. קצות בית האחיזה יעוצבו כך שלא יהוו מכשול.
- הפן העליון של בית האחיזה יהיה בגובה 90-95 ס"מ מפני קצה שלח המדרגה ובניצב לה.
- צבע מאחז היד יהיה מנוגד לצבע הרקע עליו הוא מותקן.

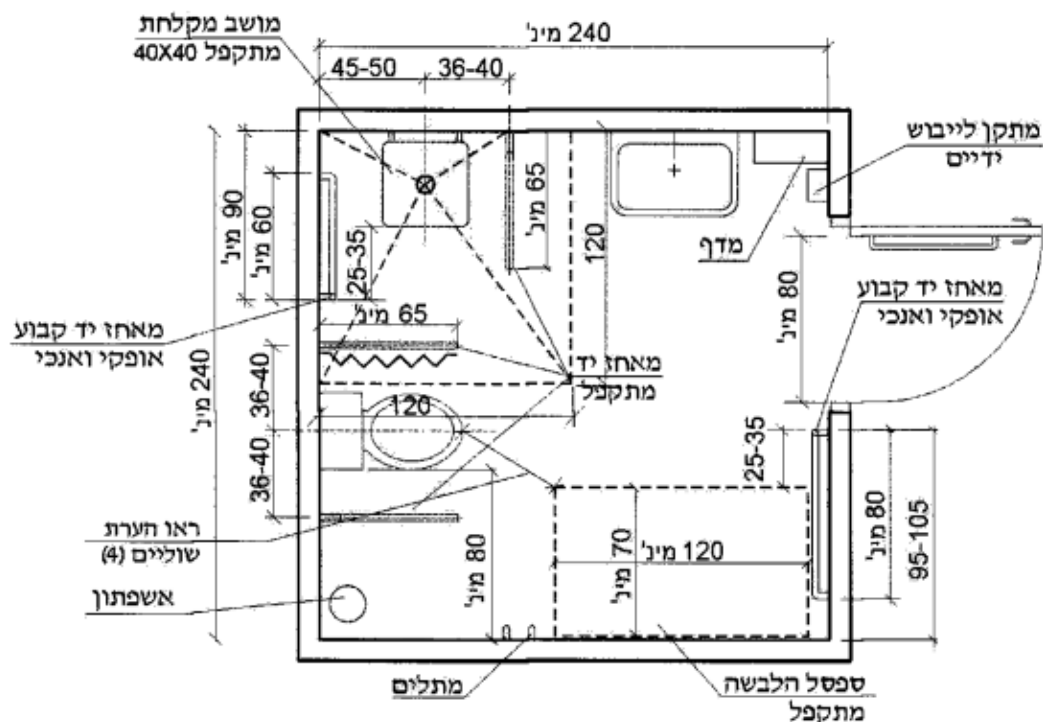
יב. שירותים:

- במקום המיועד לאנשים עם מוגבלות יש לתכנן תאי שירותים גדולים מהרגיל.
- במבנה זה יש לתכנן לפחות 2 תאי שירותים משולבים עם מקלחת. בגודל 240*240 ס"מ. אחד לגברים ואחד לנשים.
- אל תאי השירותים הנגישים תוביל דרך נגישה.
- לפני כניסה לתא יהיה מרחב תמרון במידות 150/150 ס"מ או 130/170 ס"מ לפחות.

- בכל תא שירותים נגיש יותקנו קבועות ואביזרים אלה לפחות: אסלה, מאחז יד, מתקן לנייר טואלט, אשפתון, פתח האור של דלת התא יהיה 80 ס"מ לפחות.
- הדלת תפתח החוצה.
- בחזית הפנימית של הדלת יותקן בית-אחיזה בגובה הידית (100 ס"מ), ידית מנוף רגילה ומנעול המאפשר פתיחת חרום מבחוץ.
- כל האביזרים הפנימיים יהיו בעל תקן ישראלי מחייב.
- בתא שירותים נגיש ובחדר השירותים תהיה תאורת חרום שתדלוק לפחות שעה.
- שלטי הכוונה וזיהוי לחדרי שירותים יוצבו בכל קומה, במקומות בולטים לעין, לרבות שלטי הכוונה לחדרי שירותים נגשים. בחדרי שירותים נגשים יכיל השלט גם את סמל הנגישות הבין-לאומי.
- השלט עם סמל הנגישות שיותקן ליד הדלת של שירותי נכים יהיה בגודל של 15*15 ס"מ, הסמל יהיה מישושי. ויותקן בגובה 140 ס"מ מהרצפה.

בדלת התא

- בדלת לתא בית השימוש הנגיש מתקיים אחד מאלה:
- יהיה שילוט לצד הדלת מחוץ לתא. השילוט יהיה מישושי ויסומן בו סמל הנכה הבינלאומי.
- ידית פתיחת הדלת היא בניגוד חזותי לאגף הדלת;
- על הדלת מבפנים יותקנו: וו, ומוט אנכי לפי השרטוט המצורף.

ציור 5 - דוגמה לתא משולב המכיל ספסל

(המידות בסנטימטרים, הציור אינו לפי קנה מידה)

תכנית לתא משולב, שירותים + מקלחת:

יש להצמד ככל האפשר לתכנון הנ"ל:

אסלה :

- באחד מצדי האסלה, שאין בו כיור, נשמר מרווח פנוי שרוחבו 75 ס"מ לפחות ;
- גובה מושב האסלה, בכלל זה תוך שימוש בהגבהה לאסלה, הוא 45 ס"מ עד 50 ס"מ מפני הרצפה ; נעשה שימוש בהגבהה לאסלה, מתקיימים בהגבהה כל אלה :
- המגביה יחובר בחיבור של קבע יציב לאסלה באמצעות צירים באופן המאפשר לעשות שימוש באסלה יחד עם המגביה או בלעדיו ;
- המגביה עשויה חומר קשיח וניתנת לחיטוי ולניקוי בקלות

כיור :

- פניו העליונים של הכיור הם בגובה של 80 ס"מ עד 90 ס"מ מעל הרצפה ;
- ברז המים יהיה עם ידית מנוף או מסוג המאפשר הפעלתו בלא שימוש באצבעות ; לברז המופעל בלחיצה תידרש לחיצה קלה בלבד ;
- מתחת לכיור ישמר חלל ברכיים חופשי, פנוי ממכשולים בגובה 68 ס"מ לפחות מהרצפה ;

מאחזי יד :

- יש לבדוק לאחר התקנת מאחזי היד בעומס קילו של 70 ק"ג לפחות.
- אורך המאחז המתקפל יהיה 73 ס"מ - 90 ס"מ
- קיפול המאחז אל הקיר או מהקיר למצב השירות יתאפשר בפעולה אחת, וביד אחת.
- מאחז בצורת L יהיה קבוע, אורך כל צלע שלו יהיה 60 ס"מ לפחות.
- מרחק מרכז המאחזים מציר האורך של האסלה יהיה (38 ± 2) ס"מ.
- המאחזים יותקנו כך, שגובה הפנים העליונים של חלקם האופקי של המאחזים המותקנים באותו תא מפני הרצפה, יהיה זהה.
- פניו העליונים של המאחז, כשהוא נמצא במצב שירות, יהיו בגובה 75 ס"מ - 85 ס"מ מפני הרצפה.

מתקנים נוספים :

- המתקן לנייר טואלט יותקן בהישג יד לאדם היושב על האסלה, ובאופן שלא יפריע לשימוש במאחז היד ולתפקוד המשתמש בתא.
- מעל לכיור תותקן מראה שרוחבה 45 ס"מ לפחות, כך שגובה הקצה העליון שלה מפני הרצפה לא יהיה קטן מ- 175 ס"מ וגובה הקצה התחתון מפני הרצפה לא יהיה גדול מ- 90 ס"מ.
- בצמוד לכיור, בצד המרוחק מהאסלה, יהיה בגובה פני הכיור משטח או מדף המשמש להנחת חפצים ; קצותיו יהיו מעוגלים, אורכו יהיה 30 ס"מ לפחות ועומקו 15 ס"מ לפחות, ובכל מקרה הוא לא יבלוט מעבר לחזית הכיור.
- בסמוך לכיור יותקן מתקן לסבון נוזלי.
- מתקן לייבוש הידיים או לניגובן יותקן כך, שתחתיתו תהיה בגובה 120 ס"מ - 130 ס"מ מפני הרצפה.
- בתא יותקן מתלה וו בגובה 140 ס"מ מפני הרצפה
- על הקיר הניצב לקיר שעליו מותקן מושב המקלחת יותקן מדף להנחת מוצרי רחצה. המדף יותקן בגובה שאינו גדול מ- 120 ס"מ מפני הרצפה, ובמקום המאפשר לאדם היושב על מושב המקלחת להגיע אליו.

- שני מתלים לפחות יותקנו בסמוך למשטח הרחצה, מחוץ לאזור הרטוב, בגובה שאינו גדול מ-140 ס"מ מפני הרצפה

- בתא יהיה ספסל מתקפל/ קבוע בגודל של 120*70 ס"מ
- לצד הספסל יהיו מאחזי יד על הקיר.
- יהיו בתא 2 מתלים בגובה 130 ס"מ.
- בתא תותקן מראה ברוחב 50 ס"מ בגובה 90 ס"מ. תחתית המראה תותקן בגובה 90 ס"מ מקסימום.

מקלחת :

- גודל תא המקלחת הנגישה יהיה 120*150 ס"מ לפחות.
- יהיה אפשר לסגור את תא המקלחת באמצעות וילון עם מוט משיכה, המאפשר את פתיחת הווילון וסגירתו בידי אדם יושב.
- שיפוע הרצפה לא יעלה על 2%.
- בין משטח הרצפה שישופע לצורך ניקוז לבין משטח הרצפה הגובלת לא יהיה סף.

מאחזי יד במקלחת:

- מאחזי יד קבוע המורכב מחלק אופקי ומחלק אנכי היוצרים צורת L יותקן על הקיר הקרוב שלצד מושב המקלחת.
- אורך החלק האופקי יהיה 60 ס"מ לפחות, ואורך החלק האנכי - 80 ס"מ לפחות.
- המאחזי יותקן כך, שפני חלקו האופקי יהיו בגובה 66 ס"מ - 70 ס"מ מפני הרצפה וחלקו האנכי יהיה במרחק 25 ס"מ - 35 ס"מ מהקצה הקדמי של המושב, ובכל מקרה לא יותר מ-90 ס"מ מהקיר שעליו מותקן המושב (ראו ציור 3א).
- לפחות בצד אחד של מושב המקלחת יותקן מאחזי יד מתקפל. אפשר שהמאחז המתקפל יהיה חלק מובנה של מושב המקלחת.
- אורכו של מאחזי יד מתקפל שאינו חלק מובנה של מושב המקלחת יהיה 65 ס"מ לפחות וגובהו 66 ס"מ - 70 ס"מ מפני הרצפה, והוא יותקן כך שמרכזו יהיה במרחק 36 ס"מ - 40 ס"מ מציר האורך של המושב.

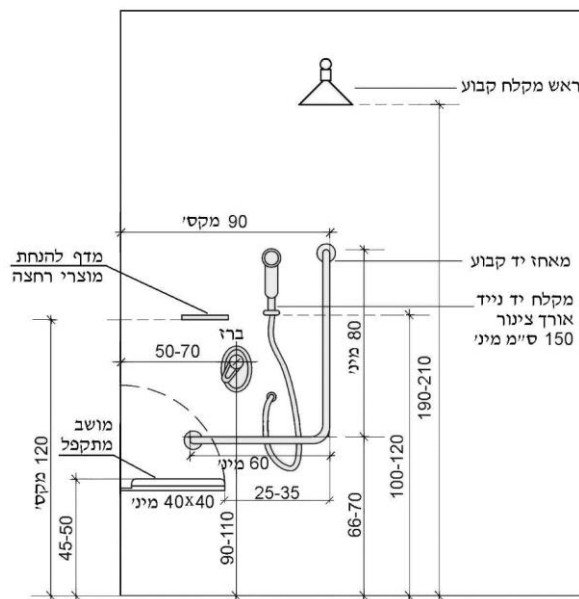
ברזים למים חמים וקרים:

- יותקן ראש מקלח קבוע בגובה הנדרש בתקן הישראלי ת"י 1205 חלק 3.
- מנגנון הפעלת הברזים יהיה מסוג ברז ערבוב להתקנה נסתרת, בעל ידית מנוף, הכולל ברז (מהסוג המכונה "4 דרך"). המנגנון ימוקם על הקיר הניצב לקיר שעליו מותקן מושב המקלחת והקרוב יותר למושב. המנגנון יותקן בגובה 90 - 110 ס"מ מפני הרצפה ובמרחק 50 ס"מ - 70 ס"מ מפינת שני הקירות (הקיר שעליו מותקן מושב המקלחת והקיר הניצב לו).
- בנוסף יותקן מקלח יד נייד עם זרנוק (צינור גמיש) שאורכו 150 ס"מ לפחות. נקודת התלייה של הזרנוק תהיה בגובה 100 ס"מ - 120 ס"מ מפני הרצפה, ומיקומה על הקיר יהיה בהישג ידו של אדם היושב על מושב המקלחת המתקפל.
- הברזים על חלקיהם יותקנו כך שלא יפריעו לשימוש במאחזי היד.

מושב מקלחת:

- בתא מקלחת יהיה מושב (עדיפות למושב מתקפל), שיעמוד בדרישות אלה:
- מידותיו לא יהיו קטנות מ-40 ס"מ × 40 ס"מ.

- לא יצטברו עליו מים.
- קצותיו יהיו מעוגלים.
- המושב יעמוד בעומס אנכי של 130 ק"ג. עיגון המושב יתאים לעומסים המתוכננים.
- המושב יסופק עם הוראות התקנה לסוגי קיר שונים ועם תעודת בדיקה של מעבדה מאושרת לעמידות המושב בעומס הנדרש. תעודת הבדיקה תכלול את זיהוי דגם המוצר שנבדק ואת תמונתו.
- בדיקת חוזק המושב תיעשה על ידי הפעלת עומס אנכי של 130 ק"ג בקצה המושב הרחוק מנקודות העיגון שלו. הכוח יופעל אנכית על גבי לוח עץ, שאורכו כרוחב המושב לפחות ורוחבו 10 ס"מ.
- המושב יותקן על גבי הקיר הניצב לקיר שעליו מותקן מנגנון ההפעלה של הברזים בגובה 45 ס"מ - 50 ס"מ מפני הרצפה.
- המרחק בין ציר האורך של המושב לבין הקיר שעליו מותקן מנגנון ההפעלה יהיה 45 ס"מ - 50 ס"מ.
- המרחק בין צידו של מושב המקלחת כשהוא פתוח לבין הקיר המרוחק המקביל אליו לא יהיה קטן מ-80 ס"מ, כדי לאפשר מעבר מכיסא הגלגלים למושב המקלחת.
- **הערה:** מושב מתקפל שקצהו הקדמי מרוחק 60 ס"מ - 70 ס"מ מהקיר שבגבו, מאפשר גם מעבר צידי במקביל מכיסא הגלגלים למושב המקלחת.
- המושב כשהוא מקופל לא יהווה מכשול למתרחץ עומד, ולא יפריע לשימוש במאחזי היד או במנגנון ההפעלה.
- המקלחת אמורה לשרת את כלל הציבור, ולכן יש להבטיח שמושב המתקפל למצב מאונך כשאינו בשימוש יאפשר שימוש במקלחת הן במצב עמידה והן בישיבה על כיסא גלגלים. אפשרות לכוונון גובה המושב או/וגם משענת הגב, אם ישנה, מסייעת לאנשים עם מוגבלויות שונות להשתמש במושב.

דוגמה לקיר שעליו מותקנים הקבועות במקלחת

יג. כיור :

- נדרש כיור נגיש מחוץ לחדר הנגיש
- נדרש כיור נגיש מחוץ לתא שירותים.
- גובה פנוי מתחת לברכיים לפחות 68 ס"מ, גובה עליון עד 85 ס"מ
- לפני הכיור יהיה משטח תמרון נוח המאפשר גישה חזיתית לכיור (קוטר סיבוב של 150 ס"מ או 130*170 ס"מ) מגבוני נייר ופח בהישג יד גם של משתמש המתנייע בכסא גלגלים.
- גובה מקסימלי של מגבוני הנייר יהיה 135 ס"מ.
- הברז יהיה ברז היוצא ממשטח הכיור עם ידית מנוף.

יד. שילוט נגיש :

- בכניסה לבניין יותקן שילוט מכוון וברור בהתאם לדרישות הת"י 1918 חלק 4.
- השילוט יהיה ברור ונגיש, רקע השלט יהיה בהיר והכיתוב יהיה בגוון כהה.
- השילוט יפנה לכל הדרוש : לכניסה נגישה, ליציאה, לשירותים לרבות שירותים נגשים, למדרגות, למעלית, לעזרת נשים, למקווה, לבית מדרש, לחללים העומדים לשימוש הציבור ולעזרה ועזרים מיוחדים.

טו. ריהוט - שונות:

- על מפעיל המבנה לתכנן את הריהוט ואת אכלוס המבנה בהתאם לפרוגרמה של האנשים עם המוגבלות שיתשמשו בו ובהתאם לסוג ואופן השירות הנתן במבנה.

בכבוד רב,
לאה שוורץ
מורשה לנגישות מתו"ס ושירות
מ.ר. 2903, 042

לאה שוורץ
מורשת נגישות מתו"ס ושירות
מ.ר. 2903, 042